

ČAJ

Pro chvíle pohody

KVĚTEN 2011

Časopis Autorů Jičínska

Nejhezčí můj den byl

Nejhezčí můj den byl
když při sečení trávy
ty ses z boje vracel
v čele velké slávy

Nejhezčí můj den byl
když při plavení koní
tys máchala prádlo
ruce mýdlem voní

(úryvek písňového textu)

Dana BERANOVÁ

56

Vážení čtenáři,

máme tady květen a nevím, jestli si uvědomujete, že už to bude rok, co jsme v Jičíně hostili přátelé z literárních spolků a klubů na 3.Jičínském poetickém jaru, ale protože je máj, nejen lásky čas, chce se mi prostě zpívat z té pohody, že zima je pryč a mám před sebou, jak aspoň doufám, několik měsíců, kdy se snad trochu ohřeji. A protože se mně chce zpívat, přizval jsem do dnešního ČAJe **DANU BERANOVOU**, která píše texty k písničkám a její manžel **HYNEK BERAN** skládá hudbu, takže vznikají zajímavé nápady a písničky (str.11-17). Jen lituji, že ČAJ zatím není možno vydávat na nějaké audio kazetě, CD nebo DVD (nakonec to je nápad pro budoucnost), takže se musíte spokojit pouze s texty a na Daninu produkci počkat třeba na stmeláč.

Pochopitelně jsem **DANU BERANOVOU** hned vyzpovídal, neboť ji znám jako člověka velmi čínorodého, nakonec sama přiznává „**DEVATERO ŘEMESEL ... když mě toho prostě baví moc**“ (viz str. 10).

A aby těch písniček nebylo málo, přidal jsem i báseň – text **JOSEFA JINDRY** „**PÍSEŇ O SMUTNÉM OVČÁKOVI**“ (str.9).

Svoje další zamyšlení připravil **VÁCLAV TESLÍK**, tentokrát na téma „**PODIVNÝ ČAS PŘÍKOPŮ A ŠKARP**“ (str.20).

V květnovém ČAJi najdete odpovědi v **ANKETĚ** na **návrhy zvýšení DPH na knihy** (str.18-19). Nejvtipněji odpověděl nymburský **JAN ŘEHOUNEK** : „**Takovou zhovadilost, jako zvýšit DPH na knihy, mohou prosazovat jen a jen politici, kteří z knížek znají jen tu svoji šekovou**“.

Ale pochopitelně jsem nezapomněl na hosta dnešního ČAJe, stal se jím autor žijící v Odoleně Vodě **DANIEL PÍSKOVSKÝ**, kterého jste měli možnost poznat třeba na Řehečské slepici, kterou v loňském roce společně s naší Ilonou Pluhařovou vyhrál. Daniel vydal již dvě samostatné knihy a tentokrát se nám představí trojicí kratších povídek.

Pokud by to májové počasí nebylo zrovna podle vašeho gusta, zazpívejte si, jak radí **DANA BERANOVÁ** v písni „**S PÍSNÍ TO JDE LÍP**“ (str.15).

Tak dobrou chuť, vlastně **DOBŘE POČTENÍ!**

Váš Václav Franc

ČAJ pro chvíle pohody

č.56 , květen 2011, ročník X

Vydáno 5. května 2011 v Nové Pace

Redakce: Václav Franc, K Hájku 1724, 509 01 Nová Paka

Grafická úprava titulní strany Jozev dŘevník Borovský

Interní tiskovina LISu

TEXTY NEPROŠLY JAZYKOVOU ÚPRAVOU!

HOST ČAJE:

DANIEL PÍSKOVSKÝ

Daniel Pískovský se narodil 18. června 1975 v Pardubicích, nyní bydlí v Odoleně Vodě. Ve svém rodném městě vystudoval gymnázium, poté v Praze Vysokou školu ekonomickou (fakultu národohospodářskou). Po absolvování základní vojenské služby nastoupil na Ministerstvo práce a sociálních věcí, kde se zabývá sociálními aspekty bydlení. Se svojí manželkou Petrou je šťastně ženatý, prozatím jeden potomek (syn Matěj). Jeho oblíbeným nápojem jest hruškovice speciál, oblíbenou barvou blond. Mezi své záliby řadí psaní, hudební skupinu Pet Shop Boys a squash. Ke psaní se dostal tak, že 30. června 2003 jel v Praze tramvají č. 18 a napadlo ho, že by mohl zkusit napsat knížku. Tak ji napsal. Potom začal psát též povídky. Do současné doby se umístil v téměř dvaceti celorepublikových literárních soutěžích (Šrámkova Sobotka, Literární Vysočina, Řehečská slepice atd.) Dosud vydané knížky: Bambulka na inzerát (nakladatelství ALFA-OMEGA, 2008), 49 minut (vydavatelství Akcent, 2010). daniel@piskovsky.cz; www.piskovsky.cz

VZKAZ

Vyšla na balkon. Uvelebila se ve starém potřhaném křesle. Světla noční Prahy se jí odrážela v očích. Mezi rty si vložila cigaretu, v kapse nahmatala zapalovač.

Do uší se jim bezohledně zahryznul jeho mobilní telefon.
„Ahoj, ani nevíš, jak rád tě slyším...!“
Jen se otočila na druhou stranu a zachumlala své pomilované tělo do deky. Pokoušela se úplně neprobrat, hovor neposlouchala. Jeho vzrušený hlas zněl pokojem asi dvě minuty.
„Kopretino, je mi to moc líto, ale... musíš vstávat. A... rychle.“
„Co se děje...?“
„No... ani ne za půl hodinky přijede Marca...“
„Tvoje máma...?“ promnula si ospalé oči.
„Moje holka... před dvěma měsíci jsme se tak jako rozešli, i když vlastně určitě ne... a ona se chce teď vrátit... to je něco úžasnýho!“ vykřikl radostí a zašermoval rukama. „Já jsem ti o ní neřikal?“
Každá buňka její existence ztuhla. *A co ten puget růží...?! Šeptání o lásce...?! Milování...?!?! Nedělá si ze mě jen šoufky...? To mu je podobný.*
„Teda... málem jsem ti na to skočila,“ vydechla po několika vteřinách a zašklebila se.
„Já to ale myslím vážně,“ řekl, aniž by pohnul brvou.
Prořálo ji milion otrávených kopií. Půl minuty. Minuta.
„Jen by mě zajímalo... jestli... jestli...“ Šíleně těžce se jí dýchalo. Měla pocit, že se už nenadechne a udusí se. Tím ponížením, tou potupou. „...jestli jsi to takhle dělal s každou...?“ *At' se teď zpocená probudím a přitulím se k němu...*
„No s každou jsem to tak jednoduchý neměl,“ podrbal se na hlavě, „nebylo tolik času. Vždyť ti říkám, že jsem se s Marcou rozešel teprve před dvěma měsíci...“ Dívala se na něho vlhkým

pohledem, začala se jí chvět brada; odmítala si připustit věty, které právě vyplavily jeho nemilosrdné rty.

„Já tomu ne... nevěřím,“ vzlykla.

„Hele,“ nervózně vyvolil ze šuplíku pod televizí jakousi tabulku; do jednotlivých sloupců byla rozřazena ženská jména s datumy, u některých jmen byly datumy vícekrát. Každý sloupec měl jinou barvu, honosily se různými nadpisy: apatická, hysterická, hrdá... „Za necelý dva roky dvacet tři, s tebou dvacet čtyři,“ dál ji nemilosrdně drtil. „Už... věříš?“

Měla chuť popadnout televizi a naprat mu ji do ksichtu, svázat ho a rozřezat na nudličky, servat handžár ze zdi a useknout mu... *Jenže to bych se pak dostala do kolonky ‚hysterická‘, hořce se pousmála. **Budu hrdá.***

Jako ve snách vstala, mlčky oděla svou zlomenou bytost a odešla na autobus. Tvář jí utopily slzy.

Už měsíc chodila na oběd zase sama, bez něj. Když bylo volné místo jen u stolu, u kterého sedávali, odešla. Dnes nemusela. Objednala si smažený sýr a malé pivo.

Najednou ho spatřila, vracel se ze WC. Jejich pohledy se spojily.

„Ahoj, můžu přisednout?“

„Ani ne...“ zavrtěla hlavou a zapálila si připravenou cigaretu. Srdce pořád bolelo, tahle rána se jen tak nezahojí.

Sedl si naproti ní. Zatoužila proměnit se v cigaretový kouř a utéct pootevřeným oknem.

„Chtěl... chtěl bych se ti omluvit,“ bloudil očima po stole. „Omluvit za to, jak jsem se k tobě tenkrát zachoval, žes musela tak rychle pryč... Ale já byl šťastnej, že se ke mně Marca vrací, ona je moje životní láska, víš...? Pochop to!“ Loupla po něm nenávistný pohled. *A co ten seznam...? Ostatní holky máš jen za tupý stojany na kundy, který má uchlácholit jedna pitomá neupřímná omluva?! Mít po ruce vidle...* „Nevím, co sis slibovala, ale už je to stejně pryč, ne? Chtěl bych, abysme byli normální kamarádi, kolegové z práce... co myslíš...?“ *Zase ty jeho oči...*

„Jestli chceš...“ pohodila hlavou a zadívala se z okna.

Na jeho popud si šli po práci zahrát šipky. S pozváním souhlasila, *musím se zas naučit v jeho přítomnosti normálně fungovat.*

„Kopretinko,“ vzal ji při pátém tekutém chlebu za ruku, „nechceš dneska přespat u mě...? Domů to máš daleko...“ pousmál se. „Víš... sex s tebou byl naprosto fantastický, dokonce lepší než s Marcou...! A toho hodnocení si považuj,“ mrkl na ní.

S úžasem na něho zírala. *‚Považuj‘?! Proč mi tohle děláš...? Já nejsem tupej stojan...*

„Tak co...?“ vyzval ji po chvíli ticha k odpovědi.

„A... co Marca? Tvoje životní láska...?“ vysoukala ze sebe.

„Má dovču, je u rodičů, vrací se až zejtra odpolko...“

„Tak... tak dobře...“

Schody bral po dvou. Na Marcu se těšil jako celá školka malejch Jardů. Sice s ním včera provozovala sex opět z kategorie těch slabších... *v pelišku není tak šikovná, no od toho mám jinou, ne?* Plánoval, že ji v kleče s pugetem růží již brzo vyzve ke sňatku. Byla hezká, přiměřeně chytrá, bohatá a měla fajn rodiče. A milovala ho. Včera po příjezdu mu to několikrát pošeptala. Čekala u něj v bytě. Kuchtila špagety dle vlastní receptury, ty on zbožňoval.

Otevřel dveře. „Ahoj láska!“ zahalekal. Ticho. Zul si boty, vešel do obýváku. Na stolku hrníček dnem vzhůru, pod ním papír.

Chtěl se vzbudit, ale nešlo to. Apatická, hysterická, hrdá... Zkoprněle vzal tabulku do ruky. Hrníček se převrátil, vypadly z něj klíče od bytu. Marciny klíče od jeho bytu. „Dvacátá pátá ti dává sbohem.“ Nechápatě civěl do papíru. *Co to má znamenat...? Nikdy, nikdy, nikdy se mi v mejch věcech nehrabala...* Pomalu se sesunul na zem, zapálil si. Do očí mu vyhrkly slzy.

Po polknutí sedmé půldecí finské vodky se svlíkl a vpotácel se do koupelny, aby svou zlomenou bytost osprchoval. V zrcadle si ještě prohlížel pěstěnou muskulaturu. Natočil se bokem, aby se ujistil, že netloustne. *Sluší mi to, jsem furt kluk jak cumel. Co to mám, kurva, na zádech?!?* „AHOJ MARCO, ŠUPLÍK POD TELEVIZÍ. DVACÁTÁ ČTVRTÁ.“

Poprvé natáhla. Usmála se.

KARIÉRA

„Vstávej!“

Líně rozlepil oční víčka. Neznámá dívka. „Kdo, kdo... jsi?“ zeptal se polekaně.

„Jsem Kariéra. Nestál bys o mě?“

„Kariéra...?“ promnul si oči. Mladá, v obličejí celkem pohledná bruneta; vlasy však umolousané, ňadra nevýrazná, zadek placatý. Obnošené tričko a džíny od Vietnamce.

„Moc se ti nelíbím, vid’?“ všimla si jeho rozpačitých pohledů. „Musel bys o mne pečovat...“

„No... zkusit bych to s tebou mohl,“ pronesl po chvíli váhání. *Můj život je stejně šedá nuda.*

Usmála se. „Tak teď už ale musíš vstávat, dnes je tvůj velký den! Jdi si vyčistit zuby a nasnídej se. Já na tebe počkám v autě.“

Znemožnil budíku zběsilé zadrnění, nazul si bačkory a došoural se do koupelny. Chopil se manželkou přichystaného kartáčku s pastou i vykonal ranní hygienu. Poté přišel za manželkou do kuchyně; místností se linulo aróma ovocného čaje s medem a čerstvě napečených koblih.

„Krásné ráno, muži můj,“ pozdravila ho manželka. „Jak ses vyspal?“

„Dobře,“ odpověděl automaticky a automaticky věnoval ženě polibek do vlasů. Automaticky se usadil ke stolu a automaticky se nasytil.

Vyšel z domu, ve kterém pronajato bylo jejich skromné 2 + 1, usedl ke Kariéře do svého oprýskaného Favoritu a rozjel se.

„Měl by sis koupit lepší auto.“

„Jsi nervózní...?“ špitla mu svou otázku Kariéra do ucha.

Mlčky přikývl. Opět si sáhl do kapsy pro kapesník, aby si otřel orosené čelo a zpcené dlaně.

„To ale nesmíš!“ sykla hlasitěji. „Buď sebevědomý! Zvládneš to! Uděláš mi tím velkou radost!“ stačila na něho ještě křiknout, když vykročil k mikrofonu. Uchopil jej a rozhlédl se po přítomných. Kariéra zvedla zaťaté pěsti a mrkla na něj. A on ucítil, že tentokráte to zvládne. Pro ni.

I jmenovali ho ředitelem pobočky.

Chystal se pozvednout číši šampaňského, již mu úslužná obsluha promptně doplnila, vtom zazpíval mu mobil. Lumír.

„Jak to teda mám udělat?“ ,Dyk ti to říkám snad postý! Normálně musíš vdechnout kouř do plic!’ Znovu to zkusil. ,Ty vole...!’ rozkašlal se na celé kolo, ,to nejde!’ Z pusy a nosu se mu valil dým, z očí mu tekly slzy. ,Šmarjá, do plic!’ ,Lumo, to prostě nejde!’ máchal kolem sebe zlostně rukama. ,Ale jde! Představ si, že nás teď načapá tvoje mutter. Co uděláš...? Leknutím vdechneš vzduch! Takhle!’ ,Tak já to teda ještě jednou zkusím,‘ zasípal. A za několik okamžiků se mu začala točit hlava a nahlédl do ráje. Poprvé šlukoval. A večer se pozvracel.

„Ahoj Lumo, copak...?“

„Nazdar... jsem v průseru, kamaráde... Žena mi chce pláchnout, nevím, co si počít... Mohl bych se zejtra stavit?“

„Víš... já... zejtra mám televizi, představenstvo a večer letím do Paříže... promiň... Ozvu se...“

„Vstávej!“

Otevřel oční víčka. „Kdo... jsi?“ zeptal se nejistě. „Mě budí moje Kariéra...“

„Já jsem přeci tvoje Kariéra. A ty už musíš vstávat, dnes je tvůj velký den!“

„Ty že jsi moje Kariéra...?“ promnul si oči. Vlnité blond vlasy hladily hebká, obnažená ramena, hrud’ do výkladu, zadeček k zulíbání. Elegantní šaty věrně opisovaly ladné kontury těla. Ještě jednou si promnul oči.

„Už je to lepší, vid’?“ usmála se a pochlubila se fantastickým chrupem.

„Tys byla na plastice...?“ vydechl zmateně.

„Ale kdeže, to jen ty o mne lépe pečuješ. Tak šup z postele, počkám v limuzíně!“

Ranní hygiena, polibek do vlasů, ovocný čaj s medem, čerstvě napečené koblihy.

Vyšel ven, usedl ke Kariéře do svého Audi A8 L a rozjel se.

„Měl by sis pořídit lepší bydlení.“

„Jsi nervózní...?“

„Trošku...“
„To nesmíš! Buď sebejistý! Dokážeš to!“
I jmenovali ho generálním ředitelem.

Svá ústa hodlal polaskat dalším soustem jehněčích hřebínků v provensálském župánku s koňakovým přelivem se švestkou ve slanince, s pečenými papričkami a rajčátky a divokou rýží, vtom v kapse se mu zatřepotal mobilní telefon. Otakar.

„Pojď, zkusíme je sbalit!“ šťouchl do něj loktem Otakar odhodlaně. „Já nevím...“ „Co nevíš...?“ „Se stydím...“ „Co to meleš, ty vole, dyk vo nic nejde... maximálně nás pošlou k šípku. Polez...“ „Ahoj sedmikrásky, zatancujete si s náma...?“ „Jasně!“ A cestou domů, ve sklepe neznámého domu, pozbyli panictví.

„Ahoj Otakare, copak...?“
„Nazdáár! Tak přece jen žiješ! Dlouho ses neozval, na mejly nereaguješ... Příští víkend se koná tradiční sud a bude se grilovat sele; jako vždycky u nás na chatě, přijedeš...?“
„Víš... já... díky za pozvání, ale to budu mít firemní grémium, pak musím za politikama rozdat úplatky a pak jedu do Berlína... promiň a... všechny pozdravuj... Zavolám...“

„Vstávej!“
Natěšeně rozpojil oční víčka. „Kdo jsi?“ zeptal se udiveně. „Mě budí moje Kariéra...“
„Já jsem přeci tvoje Kariéra. A ty už musíš vstávat, dnes je tvůj velký den!“
„Ty že jsi moje Kariéra...?“ promnul si oči. Před ním stála bohyně, vedle které by Taťána Kuchařová vypadala jako předsedkyně spolku ošklivých tetek. Hlasitě polkl a ještě jednou si promnul oči.

„Tak hupky dupky z pelíšku, počkám v Rolls-Roycu!“
Hygiena, polibek, čaj, koblihy.
Vyšel z jejich sídla, usedl ke Kariéře na zadní kožené sedadlo a jeho řidič se s nimi rozjel.
„Měl bys vyměnit manželku.“
„Manželku...? Jsme spolu 17 let a...“
„Právě... Je stará. Vždyť se podívej na ostatní generální ředitele, top manažery a vrcholné politiky. Všichni mají nové, mladé, atraktivní polovičky. Jen ty...“
„Máš pravdu,“ pokývl hlavou, „zváším to.“

„Jsi nervózní...?“
„Ne! Jsem totiž ten nejlepší!“
I jmenovali ho prezidentem.

Právě nastupoval do svého tryskáče, jenž ho měl přenést na Mauritius na mezinárodní sympozium, vtom mobilní telefonní přístroj si začal notovat. Jana.
„Potřebuju půjčit...“ „Zase na pervitin...?“ Tiše přikývla. „Jani, to... to nejde. Musíš se léčit.“ „Ale...“ „Musíš. Kvůli sobě.“ Navštěvoval ji pravidelně každých 14 dní (až na dvě výjimky – rozchod s přítelkyní a návrat přítelkyně). Psali si dopisy. Rok a půl. „Děkuju, moc jsi mi pomohl. Bez tebe bych to nezvládla.“ Objali se. „Jsem na tebe pyšnej,“ zašeptal. „Děkuju ti. Seš můj opravdovej kamarád.“

„Ahoj Jani, copak...?“
„Přece... za 14 dní se vdávám. Oznámení ti nepřišlo...?“
„Eh...“
„Přijedeš?“

Tázavě se otočil na Kariéru. Ta se kolem něj ovila a svými smyslnými rty mu zapálila tvář. Ucítil její māmivou vůni, skorem pozbyl vědomí.

„Víš... já... nemůžu. S marketing a public relation manažerem musíme naplánovat P.R. akce a budeme schvalovat komplexní promotion. Mrzí mě to. Přeju hodně štěstí... Ozvu se...“

Svým Ferrari F430 mířil na společenskou akci v Hiltonu, vedle něj si hověla jeho skvostná Kariéra.
„Jak to máš rád?“ zeptala se pojednou.
„Co jak mám rád...?“
„No TO přece,“ uchichtla se.

„TO...?“

„TO...“

„Pusou...“, odpověděl zasněně.

„Zastav.“

Rozepnula mu kalhoty. Její perleťové rty objaly jeho zduřelou mužnost i počaly klouzat... za okamžik byl na vrcholu.

Natěšeně rozpojil oční víčka. *Asi je ještě moc brzo... Pohledem zabloudil na ukazatel času. To snad není možný, Kariéra zachrápla!* Vyskočil z postele a vřítíl se do koupelny. *Kde mám kartáček s pastou...?* Splašeně odbyl ranní očistu a odběhl do kuchyně. Žádný pozdrav, prázdný stůl.

„Ženo má!“ zvolal. Ticho. Vrátil se zpět do ložnice. Jeho nová, mladá, atraktivní polovička ležela zachumlaná v dece a pravidelně oddychovala.

Vztekle si hodil poslední plátek okoralého sýra na tvrdou housku, do skleničky si natočil studenou vodu. Usedl na židli a aby příliš nevnímal ohavnou chuť krmě, uvedl v chod plazmovou televizi. *To přece hovoří můj zástupce...? Koho to má po mém boku...? Vždyť to je moje Kariéra...!*

„Dnes ráno byl prezident našeho koncernu s okamžitou platností odvolán pro nekompetentnost.“

„Ty už nejsi prezident...?“ ozvala se za zády jeho nová, mladá, atraktivní polovička. „Jdu si sbalit...“

„Ahoj Jani...“

„Ahoj, copak potřebuješ? Nemám moc času, právě opečovávám steaky na grilu...“

„Grilujete...?“

„U Otakara na chatě, jako vždycky.“

„Mohl bych přijet?“

„Nepočítali jsme s tebou, není tu místo.“

„Vždycky jsem jezdil...“

„Nebyl jsi tu devět let. Vyměnil jsi nás za svoji Kariéru.“

V ústech vyprahlo, nemohl se nadechnout. „Ale... pravý přátelství se přece nedá za nic vyměnit, ne?“ rozechvěla se mu brada.

„To jsem si taky myslela.“

„Potřebuju pomoct...“

„Musím končit. Ozvu se.“

„Ozvi!“

Schlíple si sedl doprostřed své velké zahrady, lehký vánek si v jeho prořídých vlasech hrál na honěnou. Čekal. Lehl si vedle svého velkého bazénu a díval se na nebe, po kterém putovalo několikero mraků. Čekal. Měl strach. Sedl si doprostřed své velké haly a díval se na vypnutou plazmovou televizi. Jeho obraz. *Vyměnil jsi nás za svoji Kariéru. 'Chci zpátky budík, čerstvě napečené koblihy, polibek do vlasů, grilování... Chci vrátit čas.*

Zvonek. Doploužil se k brance. Jana! „Tys... tys přijela...?“ vydechl šťastně, do očí mu vyhrkly slzy. „Přijela. Přijela jsem tě zachránit,“ usmála se. Pevně se objali.

Prudce otevřel oči. Zase jen sen...

Čekal. Obklopen přepychem, čekal. Čekal dlouho.

Dokud neumřel.

ŘEV

„Jak dlouho jsme si nevyrazili? Přes rok? Zaplaťpánbůh, že to konečně vyšlo,“ pronesl spokojeně Jan. „Jak se vlastně máte?“

„Ty nové zákony mi dělají větší problémy, než jsem původně čekal... Podej mi ještě pár třísek... Lidi pořád choděj málo a když už někdo přijde, nadává mi za poplatky,“ nespokojeně pohodil hlavou Libor.

„Tady, na... Nám zase lidi furt píšou, že jsme pěkný zloději, protože jsme zvedli úrokovou sazbu.“
„Máš tam sirky? Tržby se mi snížily o čtvrtinu, jsem z toho dost v řiti...“
„Chytej... Vysvětluj jim, že nutně reagujeme na celosvětové propad akcií a na inflaci...“
„Jenže si vem, že splácíme byt, auto i vybavení lékárny a to není žádná sranda... A manželku zatím nepovyšili. Už to hoří, můžeš zhasnout světla.“
„Oukej. Oni prostě nechápou, že nic jiného jsme udělat nemohli... Žena se má dobře?“
„Jasan. Včera letěla na konferenci do... do... někam do Norska?“ podrbal se Libor na hlavě nejistě.

„Další suchý větve!“ zahalekal Marcel a s plnou náručí topiva vystoupil z lesní tmy. „Už jsem vám říkal, že jsem si v SecondLife koupil nový fáro?“

„Gratulace. Každopádně jestli to takhle půjde dál, budeme muset splácení prodl... SLYŠELI JSTE TO?!“ vyjekl Libor.

A znovu. Znovu se ozval řev. Mužský řev beze slov.

„Co to... kdo to je?“ zašeptal Jan. A to i navzdory tomu, že mu muselo být jasné, že nikdo z jeho spoluvýletníků nemůže odpověď znát.

„Netuším,“ pokrčil rameny Marcel. „Půjdeme to prozkoumat?“

„Já tady zůstanu a budu hlídat oheň, jo?“ jmenoval se do nejméně odvážné role Jan.

Libor s Marcelem se vyzbrojili baterkou a vydali se za řvoucím hrdlem. Po chvíli stanuli na okraji nevelké mýtiny. Uprostřed ní stál muž hledící k černému, mozaikou stříbrných hvězd ozdobenému nebi; právě se zhluboka nadechoval.

„Ha... haló!“ zvolal odhodlaně Marcel a na muže vystřelil kužel světla. Muž se lekl a otočil se.

„Nepotřebujete něco?“

„Sám...“ zachraptěl muž.

„Pojďte, táboříme kousek odsud, máme rozdělaný oheň... Nebojte...“

Prošedivělý pohublý pětáctýřicátník, odhadem tři dny neholený, mlčky usedl na pařez.

„Proč jste křičel? Stalo se vám něco?“ prořízl mlaskání nenasytného ohně Libor.

„Jsem sám...“

„Nikoho nemáte?“

„Rodiče mi umřeli před osmi lety... A s manželkou jsme se rozvedli, se synem se nevidám.“

„Nic moc,“ špitl Marcel. „Nechcete panáka? Máme fernet nebo rum...“

Ale muž nabídku snad ani nezaregistroval a pokračoval: „Manželka dělá v reklamě. Vypracovala se a je hodně úspěšná... Já si otevřel obchod s elektronikou a byl jsem taky úspěšnej; bez problémů jsme tak spláceli poměrně velkou hypotéku, narodil se nám krásnej a zdravěj syn, idylka,“ pokývl hlavou, jeho tvář na malý okamžik navštívil úsměv.

„Co se přihodilo?“

„Přestali jsme spolu mluvit.“

„Proč?“

„Jsme takoví. Pro spoustu zdánlivě podstatný práce jsme na sebe neměli čas. A díky pokroku jsme zpohodlněli, povětšinou jsme si jen psali e-maily nebo esemesky. A když už jsme se doma sešli, manželka a já jsme mluvili jen o své práci a syn jen o tom, jaký hraje na počítači hry. Zahledění do sebe jsme se odnaučili normálně si povídat, poslouchat se, vnímat se. Nakonec jsme zjistili, že si nemáme co opravdového říct. Že nemáme nic společného. Rozešli jsme se, ale opuštění jsme vlastně byli už dávno...“

„Přátele nemáte?“

„Ty skutečný už ne. Přestali jsme na sebe mít čas ze stejného důvodu. Budujeme kariéru, abysme se s ní mohli pochlubit, jenže ono se pak není komu chlubit...“ zadíval se na tančící plameny.

„Zkuste si najít nějaký nový přátele...“

„Je pozdě. A už bych to ani nedokázal.“

„Hm... A... ten váš řev?“

„Samota bolí. Občas se seberu, vyjedu si někam ven a tam řvu. Tou bezmocí. Vždycky se mi na chvíli alespoň trochu uleví...“ Muž se rozhlédl po svých společnících. „Zřejmě si myslíte, že jsem se pomátl.“

„No... když se ptáte takhle přímo, tak možná asi trochu...“ za všechny nesměle odpověděl Jan.

„Čeká vás to taky.“ Muž vstal a očistil si kalhoty od jehličí. „Postupně to čeká nás všechny.“ Otočil se a zmizel v temnotě lesa.

„Blázen,“ zavrtěl hlavou Libor, „je mi ho až líto.“

* * * * *

„Podívejte, to je krásná planeta! Poletíme blíž...“

„Vidím bytosti, opravdu!! Co to ale dělají?“

„Co vidíte?“

„Pevninu posetou bytostmi; všechny stojí, dívají se vzhůru a... řvou. Všechny nahlas řvou! Cožpak se neslyší?!“

„Přistaneme tu?“

„A jak bychom se s nimi domlouvali? Když ony samy se neslyší, když nekomunikují samy se sebou, jak by mohly komunikovat s námi?“

„To je pravda. Změňte kurs na...“

JOSEF JINDRA

PÍSEŇ O SMUTNÉM OVČÁKOVI

(Fantazie z našeho kraje)

V jednom hradě mladá panna,
šlechtična to vznešená,
Eliška vzácného jména
k Bohu byla vedená.
Do kostela odcházela,
tajně však navštěvovala
místo přítmní oltáře
mladičkého kováře.

Tajná láska, že je krásná,
nemá dlouhé trvání.
Velké štěstí – trouba hlásná,
a je po milování.
Vtrhli k němu na zahradu,
kovářiček neměl radu,
lásku v srdci velikém
marně bránil perlíkem.

Než mu hlavu setnout měli,
chtěli by se lásky zřek.

On své city nezaprodal,
prehnul snít je pod Humprecht.
Coby ovčák divé krásy,
dlouhé vousy, dlouhé vlasy,
na píšťalu tklivě hrál,
nikdy se už neusmál.

Krátký život smutní mají,
jeho duch teď bloudí v háji,
pod zámkem kde přebýval,
na svou lásku vzpomínal.

Když jsme se tu s mojí milou
v letních nocích líbali,
přečasto jsme libé tóny
kolem sebe slýchali.
Každému je tady hraje
duch ovčáka mého kraje,
kdo se tady k lásce zná,
tomu písni požehná.

„DEVATERO ŘEMESEL ... když mě toho prostě baví moc.“

Rozhovor s Danou Beranovou

- Jedno staré přísloví říká: *Devatero řemesel, desátá bída! Vim, že vedle profese radiologické laborantky, se zajímáš o homeopatii, zvládáš řadu věcí, vedle psaní poezie, malování, hraní a zpívání, psaní pohádek a písňových textů (snad jsem na nic podstatného nezapomněl), pečuješ o koně. Jak to všechno zvládáš? Kde bereš čas?*

Zapomněl jsi ještě na spoustu věcí, teď třeba chodíme s manželem do tanečních, byla jsem na kurzu bytového designu a mojí největší zálibou byli, jsou a budou psi. Na rozdíl od koní, jejichž čas už pro nás skončil, mě psi provází a budou provázet životem dál. Je to taková moje konstanta, kamarádi, kteří jsou vždy ochotní jít se mnou na procházku a přitom, byť to zní tvrdě, jsou nahraditelní.

Práce v nemocnici mě živí a musím říct, že i moc baví. Homeopatie mi dala jiný pohled na léčení a zdraví, ale vlastně na celý svět.

Vše ostatní, co jsi vyjmenoval, je pro mě tvorba. Začínala jsem jen s psaním poezie, později přišly povídky, ještě později v návaznosti na mé krátké vystupování coby zpěvačka i texty písniček a články o vystoupení.

Pohádek jsem napsala jen pár, když byly dcery mladší, spíš jako podpůrný výchovný prostředek.

A některý rok nešlo ani jedno, proto jsem sáhla po tužce, abych si ten krásný pocit z vlastního dílka dopřála při kreslení.

Času mám, kolik potřebuju. Učím se neříkat, nemám čas, ale rovnat si priority.

- *Co v současné době chystáš na uměleckém poli? A je z tvého pohledu nějaká neprobádaná oblast, která tě láká?*

Už přes rok mám rozepsanou knížku -žánr dětská fantasy. V hlavě mám v hrubých rysech ucelené čtyři díly. Zjišťuju ale, že kniha je úplně jiná úroveň než povídka. Mám pocit, že už jsem toho tolik vymyslela, ale na knihu je to pořád málo. Držet linii příběhu a zároveň vykreslovat charaktery, každé postavě vymyslet nějaký vývoj, posun, dát tam něco pro zasmání i pro poučení... No plány mám velké, snad se mi je podaří dostat na papír.

Zatímco s povídkami a básničkami jsem nikdy neměla potřebu vyjít ven, knížku ke čtenářům určitě dostanu.

A co mě láká: Kromě dotažení knížky do konce bych se ráda naučila malovat olejem a se psy se věnovala víc výcviku-ať už klasické kynologii, nebo tanci se psem, záchranářskému výcviku či canis terapii.

Já vím, už zase devatero řemesel ... když mě toho prostě baví moc.

- *Přestěhovala jsi se z okresního města Jičína do sice „významné“, ale přece jenom, jak bych to šalamounsky řekl, poklidnější „velkoobce“ Řehče. Jak se pro panelákové dítě změnil život a nelitovala jsi někdy?*

To panelákové stigma jsem vnímala v nedostatku zkušeností ať už se zahradou, nebo s přestavbou domu. Hodně věcí jsme mnohokrát předělávali. Třeba záhon a kompost jsem stěhovala 5x:-)

Ale jinak nelituju. Ani když mám vždy nejspinavější boty ze všech, ani když trasu Jičín Řehče jedu kvůli kroužkům dětí po třetí, ani když končíme s koňmi, kvůli kterým jsme do Řehče šli, ani když si slimáci pochutnávají na plodech mé práce na záhonu, ani když nad Vystrkovem vychází slunce a já mhouřím oči při vyjíždění ze vrat, ani když se k našemu jezírku zatoulá ledňáček, ani když přeždu pár kroků po silnici a psy se rozběhnou po louce plný ocúnů, ani když si po sekání trávy lehnu do houpací sítě, ani když se sousedkou klábosíme přes plot při věšení prádla, ani když sedím u splavu a poslouchám hukot vody... Vidíš sám, není čeho litovat.

Rozmlouval Václav Franc

VOLBA

Text Dana Beranová, hudba Hynek Beran

Psala mi milá má
z Jičína
že dívá se mokrejma
očima

Vsedni hned na koně
jed' cvalem
nejezdi však hradeč
kým valem

Vítá mě se smutným
úsměvem
prý vojska potáhnou
přes mou zem

Nevím zda chystat mám
meč a štít

a nebo se svojí
milou být.

Když vojska pálí a
drancují
muži pryč ženy své
litují

Noc černá ráno je
daleko
po hrdle tvém ostří se
mi smeklo.

Teď už jsi v bezpečí
za branou
já mohu padnout za
zemi svou.

FIMFÁRUM

na melodii písně Andulko šafářova text Dana Beranová

1.//:Nejdříve bylo slovo
to slovo umělcovo. ://
Napsal je do řádků
tím stvořil pohádku.
Tu pohádku Fimfárum,
že zahnat muže je um.

2.//:Co je tohle za kouzla
loutka z poličky sklouzla://
teď tančí a zpívá
zkrátka je jak živá
skrývá velký kus práce
pod názvem animace.

CO JE DŮLEŽITÝ

text :Dana Beranová, hudba:Hynek Beran

Bez práce žít si jen v blahobytu
nebo mít v kapse vždy pár drobných na
charitu
poznávám já
poznej i ty
co je důležitý

Mít denně zmrzlinu,chipsy, kolu
nebo s rodiči sedávat u jednoho stolu
poznávám já
poznej i ty
co je důležitý

Být na všech párty, kde šťávu to má
nebo jedno místečko, kde můžu říkat doma
poznávám já
poznej i ty
co je důležitý

Mít svůj pokoj a v něm hraček mraky
a nebo s tátou každé podzim pouštět draky
poznávám já
poznej i ty
co je důležitý

Znát pochoutky od Těšína k Chebu
nebo si umět pochutnat na suchém chlebu
poznávám já
poznej i ty
co je důležitý

Mít bazén plný chlóróvóv vody
nebo hledat na horský říčce tajný brody
poznávám já
poznej i ty
co je důležitý

Vyhrát všechny soutěže ve skoku
nebo po pádu najít vůli k prvnímu kroku
poznávám já
poznej i ty
co je důležitý

ŘEHEČSKÁ BALADA

text: Dana Beranová, hudba: Hynek Beran

Já jsem chodil
do cukrárny na čaj.
Já k sousedom
na mošt, když jabka padaj.

Já jsem chodil
po břehu Cidlíny.
Já v Ořešce
sestrám máchám plíny.

Já si k ševci
dal šít nový boty.
Já jen bosa
v Řehči chodím mezi ploty.

Já na koni
jezdíl Libosadem.
A já pěšky
s vědry chodím sadem.

Já jsem klobouk
smekal před dámami.
To mně vlasy
na slunci schly samy.

Já si doutník
připaloval s pány
to mně voní
ohýnek mezi lány.

Já ti nabíd
svůj svět a upřímně
já ti řekla
nechej si své břímě

Jednu sukni
jen jednu halenu
k tomu ještě
dostanu já k věnu

Vůni lesa
třpyt pstruhů v potoce
věnec z klasů
jedenkrát v roce

Hukot vody
když sedím u splavu

pro koho s to
chlapče ztratil hlavu

Nechci jmění
chci tvé dobré jméno
každý úsměv

tvůj je i tvé věno

Já opustím
život pána z Jičina
už jen v Řehči
bude žít má rodina.

HLAVNÍ JE

text: Dana Beranová, hudba: Hynek Beran

Hlavní je být stále při síle
před vlkem ochránit stáda.
Lehko je čelit přesile,
když přítel kryje ti záda.

Hlavní je být stále v pohybu,
na výběr denně sto cest mít.
Lehko je nemyslet na chybu,
když víra ti radí kam jít.

Hlavní je umět říct: Buď jak buď!
Pochválit se víc než jiní.
Lehké je hrdě vypnout hrud',
když potlesk zní hodovní síní.

Na melodii Studentská halenka

(zpívat vesele až rozpustile)

Jedenkrát za rok
každický Jičíňák
//:vypadá jako když
mu v hlavě hrabe myš
a šplouchá na maják://

Není to bláznovství
spíš je to z radosti
//:že v Jičíně potkáte
celé rozesmáté
z pohádek bytosti://

Starosta na velbloudu
jel v čele průvodu
//:proč kolem fontány
nebyly zábrany
měl mokrou nehodu://

V lipové aleji
se trpaslíci válejí
//:Sněhurka už má zlost

hospody bylo dost
pracovat nechtějí://

Vstaňte hned od řízků
aspoň tunu písku
//:na Valdštejnské náměstí
musíte navézt
pro bandu Cipísků://

Motýl Emanuel
s cylindrem na míru
//:málem se zapomněl
a bránu obletěl
s křídly jen z papíru://

Červená Karkulka
při venčení vlka
//:shodila v Libosadu
Robátka z posedu
padnul ji do oka://

NEJHEZČÍ MŮJ DEN BYL

Nejhezčí můj den byl
když při sečení trávy
ty ses z boje vracel
v čele velké slávy

Nejhezčí můj den byl
když při plavení koní
ty s máchala prádlo
ruce mýdlem voní

Nejhezčí můj den byl
když večer při muzice
žádal s mě o tanec
pošlapal stěvíce

Nejhezčí můj den byl
když pod klenutou duhou
dalas mi první pusu
a já chtěl hned druhou

Nejhezčí můj den byl
když v ruce luční kvítí
prosíl jsi o mou ruku
v dlani prsten svítí

Nejhezčí můj den byl
když řekla s mi novinku
muži sháněj rychle
kolíbku peřinku

Nejhezčí náš den je
dnešní i zítřejší
jenom když jsme spolu
den za dnem moudřejší

ŘEHEČSKÉ TRADICE

text Dana Beranová, hudba Hynek Beran

Tichá voda břehy mele,
v Řehči se furt něco děje.
Když štěpánskou zvonek vyzvání,
uslyšíš na návsi koled zpívání.

Velká voda domov vzala,
v Řehči pomoc přispěchala.
V létě tu končí všechny trasy,
rodáci vzpomínaj na staré časy.

V náhoně se voda ztrácí
do Řehče se každý vrací.
V dubnu se zasměje vesnice
na soutěži Řehečská slepice.

RUCE OD KRVE

Jak tě mám obejmout
rukama od krve
není to naposled
není to poprvé

Nesnaž se vyklouznout
ze stínu viníků
každý si vybírá
motto na pomníku

Nevím jak ukončit
kolotoč vojáka
poslechnout rozkazy
jediná morálka

Nemusíš zabíjet
poznávej tu pravou
běž prostě po frontě
s rukama nad hlavou

Bojuju bez zbraní
životu teď jsem blíž
skláním se k raněným
na zádech rudý kříž

SKAUT Z JIČÍNA

na melodii Mravenčí ukolébavka slova
složila: Dana Beranová

Spí a dřímá
skaut z Jičína
ve srubu na Čerovce.

Není tam sám
kamarády má tam
leží na karimatce.

Ref.: Mají nožičky uběhané
šli z Prachova pěšky
už spacáky maj rozdělané
batoh byl tak těžký.

Skaut musí znát
jak oheň rozdělát
co patří do KPZ-ky.

Jak postavit stan
uzle dělat z lan
ze školy nenosit pětky.

Ref.:

Učí se rád
jak pomáhat
kde přiložit ruku k dílu.

Zdatný chce být
občas soutěžit
pro čest svého oddílu.

S PÍSNÍ TO JDE LÍP

Z práce když neseš si starostí tunu
z toho se nevěší
vím, co tě potěší
podám ti smyčec a kalafunu

Když říkáš dneska nějak nemám kliku
vím, co ti pomůže
víc rukou víc zmůže
zavolám tahací harmoniku

Když týden byl plný kopanců a salt
kdo nemá nástroje
s písni jde do boje
přihodím dva mužské basy a alt

Když máš pocit, že spadne nebe i dům
vím, co duši hladí
jen když se naladí
na sladkým dřevě šest kovových strun

SKAUTSKÁ VÝPRAVA

na melodii písně Studentská halenka
text Dana Beranová

Na skautskou výpravu
chystej si výbavu
boty co netlačí
jedno triko stačí
dvě pětky na stravu.

Sraz je na nádraží
a v osm se vyráží
Miki se ptá popáté
plavky všichni máte
dneska slunce praží.

V čele jdou vlčata
sbíraj padavčata
hazí na světlušky
pak slyší výhrůžky
chystá se odplata.

Kluci do rybníku
skáčou bez cavyků
někdo jim omylem
topí boty stylem
Čtvrtkových vodníků.

Tak teď už jsme si kvit
můžem se udobřit
konečně v táboře
s nohama nahoře
hlásit polední klid.

Vedoucí nedřímá
do ticha zahřímá
tašky hned vybalit
pak dřevo připravit
a postav se zpříma.

VČERA

Včera jsem měl smysly vlka
Chtěl vyrvat srdce i když ťuká
Proč jen pro mě nebije?

Včera jsem měla mysl laně
Chtěla cítit teplé dlaně
Noc černá mě ukryje

Dneska jsem se stal sokolem
Hledal tě nad lesem polem
Kéž mě někdo zastaví

Zítra budu holubicí
Zpívat pro dobré i bloudící
Píseň má tě uzdraví

PRO TEBE

Ušiju pro tebe
na zimu
velikou teplou
peřinu
z dotyků svých a z pohlazení
bude tě hřát po setmění

Vymyslím pro tebe
až skončí den
krásný a radosti
plný sen
z plánů našich a fantazie
v nich naše budoucnost žije

Natáhnu pro tebe
na věčnost
ve volných chvílích
pevný most
z dobrých skutků a z pochopení
to pevné je nad kamení

VŮŇĚ

text Dana Beranová, hudba Hynek Beran

Mám ráda vůni třešni
když první hrdě zraje
mám ráda vůni prádla
když si s ním vítr hraje

ref.: Tak voní můj domov
tak voní má zem
každá vůně říká
že na světě rád jsem

Mám rád vůni trávy
když na slunci schne v seno
mám rád vůni svátku
když už je napečeno

ref.:

Mám ráda vůni bláta
smývanou z dětských dlaní
mám ráda vůni peřin
když chystám je na spaní

ref.:

Mám rád vůni pilin
když s koňským potem splyne
mám rád vůni hřibků
když se z lesa line

ref.:

ANKETA

Co říkáte na návrhy o zvýšení DPH na knihy? Co by podle vašich názorů přineslo takové zvýšení knižnímu trhu?

Takovou zhovadilost, jako zvýšit DPH na knihy, mohou prosazovat jen a jen politici, kteří z knížek znají jen tu svoji šekovou. Honza Řehounek

Po té co mi knihkupec v Liberci vrátil knížky s tím, že sice moje poezie se tam prodává víc než jiná, ale že mu to nestojí za námahu/necituji asi zcela přesně, už je to nějaké 4 roky přibližně, ale obsah byl tento/, tak mám ke knihkupcům značnou nedůvěru. Jiná knihkupectví poezii regionálních autorů ani nevezmou/až na výjimky/. S knižním trhem není něco v pořádku a nevím, zda a jak to změna DPH může ovlivnit. Když vidím jaké knihy se dostanou v prodejnách levných knih a za jakou cenu, nechápu. Věra Kopecká

Nepřestávám se divit, jak moji spoluobčané jednájí dětinsky a naprosto nekonceptně, když nadávají, stěžují si, sepisují a podepisují petice Jaká marnost a jaký omyl domnívat se, že takovýmto postupem lze něco zásadního zlepšit. Copak se nám již nedostalo a stále dostává nových důkazů, že naší společnosti vládnou nefalšovaní zločinci?! Bavme se tedy raději o tom jak s touto bandou skončit a jak nastolit vládu zdravého rozumu a slušnosti ! Petr Veselý

Už při této zmínce mi přišlo několik mejlů a návrh na podepsání petice proti zdražování knih, reagovali jsme okamžitě – syn je knihkupec a řada dalších známých s knihami pracuje. Zajímavé je, že s návrhem nesouhlasili i nečtenáři. Konstatovali, že budeme za chvíli národem negramotů. Knihy jsou potřeba, žádné elektronické čtení je nenahradí. Udělejte si zkoušku a přečtěte si na internetu sbírku veršů. Poté si ji přečtěte v papírové podobě a pocítíte zásadní rozdíl. Nad každou stránkou je potřeba se zamyslet – pokud je tedy dílo dobré. A to nad stránkami počítače nejde, technika sama o sobě je uspěchaný, i když potřebný nástroj. Víím, že hodně lidí v této zemi je rozumných a takový návrh ani později neprojde. Jindra Lírová

Knihy už teď jsou tak drahé, že zvýšení DPH kupec pocítí velmi málo. Ovšem horší dopad to bude mít pro ty, kdo kupují knihy rádi a často. Vždyť je to s knihami (aspoň s těmi "konzumními") jako s benzínem - i kdyby je zdražili dvojnásob, stejně si je lidé nějak i přese všechno reptání opatří. Na knižním trhu se nic výrazně nezmění. Z Polabí Aleš Misař

Je to pořád dokola, jak za komunistů zdražovali kafe, kupovali lidé zas a pili víc, s knížkami to bude podobné, nás přece nezlomí!! My se nedáme! Jarmila Maršalová

Podle mne, by jsme se mohli zeptat na zkušenosti přátel ze Slovenska. Tam tu jednotnou sazbu DPH mají už nějakou dobu. Mají ještě menší trh než u nás. Mohou nám říct jaké mají zkušenosti, zda to přineslo jen zápory nebo i klady. Knihy tam vychází, Pavel Urban vydal další sbírku U nás, si asi budeme víc rozmyšlet, jestli si knihu koupit nebo si ji půjčit, asi i jako nyní. Jestli dát víc za kvalitní knihu nebo nakupovat v Levných knihách ? Marek Velebný

Návrh na zvýšení DPH na knihy děsivý, zvláště u vlády, která má ve svém erbu VZDĚLANOST. Následky se brzo dostaví-zvláště u dětí a mládeže. Televize nemůže četbu nahradit. Ministr kultury Jiří Besser (TOP O9) o podpoře nakladatelů neuvažuje. Chce

podporovat autory formou stipendijních programů (?) a knihovny, aby mohly nakupovat více titulů. Celkem spokojeni jsou majitelé Antikvariátu.

Podpisová akce - Výzva na obranu knih roste každým dnem a dosáhla již 120000. To je přesvědčivý názor veřejnosti na uvažované zdražení.

Jelikož zvýšení DPH se bude týkat všech tiskovin, věřím že sedmá velmoc bude stavět barikády.

LIDÉ A KNIHY MĚL JSEM VÁS RÁD. BDĚTE!

Jiří George Figura

Intelektuální a vědomostní úroveň české mládeže soustavně klesá, což bylo již několikrát ohlášeno z nejvyšších míst, kterým není stydno, kam tuto zemi vedou: od jedné z nejvzdělanějších k jedné s nejhloupějšími občany. Ovšem - zemi s narůstajícím počtem miliardářů, kteří se o svůj finanční progres nezasloužili vzděláním. Rozhodují zákony džungle, právo silnějšího bez vzdělání a s opovrhováním kulturou. Už jsem podepsal dvě petice proti dalšímu zvednutí cen knih (pozor - i učebnic) a bude to málo platné. Ceny se zvednou stejně. Lituji náš národ, který si zvolil takovouto vládu. Začíná být stejně ngramotný, jako byli Němci, když si svobodně zvolili Hitlera za kancléře. Polykáme hloupost s shora jako osel seno.

Josef Jindra

Z ničeho, co jakkoliv omezí nabídku a služby knihovny nemám radost. Snažíme se o maximální vstřícnost vůči našim uživatelům. Pořádáme různé besedy, kurzy, informujeme o nových knihách, intenzivně pracujeme s dětmi. Odráží se to ve stálém počtu dospělých čtenářů a v narůstajícím počtu dětských čtenářů. K čemu je však knihovna, která by nemohla dostatečně nakoupit fond (v našem případě knihy, časopisy, noviny, CD, zvukové knihy pro nevidomé). Pokud se knihy zdraží a bude pokračovat trend úspor za každou cenu, samozřejmě náš nákup dostatečný nebude. Pak neuspokojíme naše čtenáře. Co ale Ti si počnou? My jsme dle zákona povinni zajistit každému čtenáři knihu, kterou potřebuje. Využíváme k tomu meziknihovní výpůjční službu. Znamená to, že budeme stále více shánět chybějící knihy po jiných knihovnách, vyhledávat je, objednávat, posílat si je, balit. To samozřejmě něco stojí. Dle Knihovního zákona (Zákon ze dne 29. června 2001 o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb) knihovny tuto službu poskytují zdarma (vybíráme jen za poštovné). Trošku začarovaný kruh, že?

Ze srovnání s ostatními zeměmi vycházíme hodně špatně i s těmi novými 17%:

Průměr DPH na knihy ve vyspělých evropských zemích je mezi 5 až 6%. Se započítáním všech zemí EU 7,5%. Osm zemí EU má na knihy dokonce speciální sazbu, která je zdaněním řadí například i pod potraviny nebo léky. U nás je DPH na knihy v současnosti 10%, ale vláda zamýšlí zvýšit sazbu na 19%. Tímto v historii bezprecedentním skokem se propadneme téměř až na samotné dno Evropy, přiblížíme se Bulharsku, kde je sazba DPH na knihy 20%. (Z tiskového prohlášení nakladatelství Fragment. Praha, 16. února 2011)

Už po roce 2008, kdy byla zvýšena sazba DPH klesl počet nově vydaných knih. Dalším zvýšením se to určitě nezlepší. (Uveřejnil SČKN, už nevím, kde). Bude se vydávat jen brak a křiklavě barevné časopisy?

Nejen v této souvislosti vidím další velký problém. Stále ještě není legislativně ošetřena možnost půjčování elektronických knih. Ty jsou jednak levnější (některé) než papírové a jednak část populace jim dává přednost. Samozřejmě nechci a neočekávám vytlačení klasických, vidím je jako důležitý doplněk. Knihovny je zatím půjčovat nemohou.

Jana Benešová

VÁCLAV TESLÍK

PODIVNÝ ČAS PŘÍKOPŮ A ŠKARP

První myšlenka. Protáhl se. - Pootevřeným oknem vnikal chřadnoucí chlad. Procital, chtělo se mu? Ovšemže chtělo, příliš se mu chtělo, příliš se mu chtěl . . . Snažil se, ale nemohl si vzpomenout, její podoba se mu nenávratně vzdalovala.

.....

Ač si můžeme libovat ve zdáních, přesto v jistotách zajímavé bývá - jak se mi lidé rychle, a ve spěchu, vytrácíme – světu, životu, příliš chtěný úděl. Nebo je to snad jenom zdání? Čas, stává se nám truchlivou veličinou? Minulý zůstává často na ocet, nikdo se ho nechce ptát, jeho verše jsou zapomenuty, někdy bývá i zatracen.

Ríkával mi: "Ale na ty příkopy se ještě pamatuju. Vidím je jako dneska, to mi je vzpomínky vracejí – až tam, kde rozkvétá šalvěj. Věčná škoda." - Dřívější si uměli považovat starosti, různých štědrostí, rozmarných tradic, přijímali je a starými lidmi nepohrdali. Pravidelně, ve správný čas navštěvovaly šalvěj i své, rozuměli si, alespoň občas, si člověk se svými rozumí. Bývali jen skromně sobečtí, a jak milovali, tak naplňovali péčí, o které lze říci: Má štědré dlaně a dobré srdce, a ostrou a vřele naklepanou kosu, tou se udržuje svět k obrazu jeho. Pravidelné sklizně dávaly přednost dobrým travám, nepohrdly ani kopretinou. Kopřivám a okolíkům zde bývalo krušno a tak odcházeli do svých bezútěšných samot.

Časy se mění. A je až s podivem, v jak krutých časech přežíváme dnes. Myšlenky šalvějí jsou zapomenuty, náladu ovsíků, kostřav, psárek a bojínků, a okáčů bojínkových pohřbili následovníci. Neukojení, nepřiměřené. - Domýšlivé okolíky, drsné kopřivy, a mládí s rachotícím strojem. Nová společenstva pozbývají, před očima, původní síly, vytrácí se minulá věrnost, s níž v potu tváře získávali, kdysi, nejlepší sklizně. - A pak voněla sena, voněla země, voněla štědrost příkopů.

I příkopy uměly žít. Zelenají se, a kvetou v mé paměti. Má paměť – pře se, a pře je silná a vášně prudké - silné, unavené, přející i závistivé, něžné i drsné, vlídné i kruté, čestné i bídné. Jak vykradači plástů, jak loupeživé bandy . . . A přece ještě tolik něžných zachránců. - Vzdělání, vzdělání šalvějí, nezapomíná, nezapomíná na na bojínky a na okáče, na naději. Nezapomíná na krásu příkopů a zná též jejich cenu.

Až najdu sílu silnou jako víra, až cestou naděje budu se domů vracet, budu se vracet ve vzpomínkách s ní, pak najdu na zdi pověšenou kosu, a řeknu pochybám: S vámi nic nechci mít, jsem sice starý a tak trochu blázen, však žítí s bláznou to mi věru nejde, mě stačí příkop, stačí mi mé nohy, mě stačí vůně starých dobrých mezí, mě stačí život a o víc mi nejde.

Kde život vládne? - Ptej se příkopů a škarp.

10.2.2010